

Dictamen núm. 1/2024, relatiu al projecte de Reglament de protecció del medi nocturn de l'Illa d'Eivissa.

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 18 d'abril de 2024 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (CES) la sol·licitud de dictamen del Consell Insular d'Eivissa, amb caràcter facultatiu, relativa al projecte de Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa.

Segon. En la sessió de dia 23 d'abril de 2024, i d'acord amb el que preveu l'article 32.3 del Reglament d'organització i funcionament d'aquest Consell, aprovat pel Decret 67/2010, de 28 de maig, la Comissió permanent va designar a la Comissió de treball d'Economia, Desenvolupament Regional i Medi Ambient, com a òrgan competent per raó de la matèria per elaborar la proposta de dictamen.

Tercer. El dia 23 d'abril de 2024 s'anuncia l'entrada de la sol·licitud de dictamen als consellers del CES.

Quart. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Providència d'inici signada pel conseller executiu del departament de Presidència i Gestió Ambiental per la que es disposa que per part del Departament de Medi Ambient del Consell Insular d'Eivissa es realitzin els treballs necessaris per a l'elaboració i aprovació del Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa, en desenvolupament de la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears.
2. Memòria d'avaluació d'impacte normatiu (MAIN).
3. Informe tècnic favorable sobre l'esborrany del projecte de Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa, emès per un tècnic del Departament de Gestió Ambiental, Sostenibilitat, Innovació i Transparència.
4. Informe emès pel Departament de Gestió Ambiental, Sostenibilitat, Innovació i Transparència per a l'aprovació inicial del Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa.
5. Proposta del conseller de Gestió Ambiental, Sostenibilitat, Innovació i Transparència per a l'aprovació inicial del Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa.
6. Certificat emès per la Secretaria General del Consell Insular d'Eivissa mitjançant el qual es fa constar que a la reunió extraordinària i urgent del Consell Executiu del Consell Insular d'Eivissa, es va aprovar inicialment la proposta de Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa.
7. Proposta del conseller de Gestió Ambiental, Sostenibilitat, Innovació i Transparència, dirigida al Ple del Consell Insular d'Eivissa, per a l'aprovació inicial del Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa.
8. Certificat emès per la Secretaria General del Consell Insular d'Eivissa mitjançant el qual es fa constar que a la sessió de dia 29 de setembre de 2023 del Ple del Consell Insular d'Eivissa, es va aprovar inicialment la proposta de Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa.

9. Publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears (BOIB núm. 136, de 5 d'octubre de 2023) de l'anunci d'obertura del període d'informació pública relatiu a l'aprovació inicial del Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa.
10. Esborrany del Projecte de Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa
11. Ofici del president del Consell Insular d'Eivissa pel qual sol·licita el dictamen facultatiu al Consell Econòmic i Social.

Cinquè. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de Treball d'Economia, Desenvolupament Regional i Medi Ambient elabora una proposta de dictamen que és elevada a la Comissió permanent. Aquest òrgan, aprova finalment el dictamen el dia 17 de maig de 2024.

II. Contingut del projecte de reglament

El projecte de reglament tramés per a dictamen consta d'una part expositiva, una part dispositiva composta per 30 articles, una part final formada per dues disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició final i cinc annexes.

I. El preàmbul de la norma ens explica com l'article 45 de la Constitució espanyola disposa que totes les persones tenen dret a gaudir d'un medi ambient adequat per al desenvolupament personal, així com el deure de conservar-lo i que els poders públics han de vetllar per la utilització racional dels recursos naturals, amb la finalitat de protegir la millora de la qualitat de vida i defendre i restaurar el medi ambient, recolzant-se en la indispensable solidaritat col·lectiva. En el mateix sentit, continua explicant la part expositiva de la norma, l'article 23 de la Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (EAIB), estableix, que totes les persones tenen dret a gaudir d'un medi ambient segur i sa i que els poders públics de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències protegiran el medi

ambient i impulsaran un model de desenvolupament equitatiu, territorialment equilibrat i sostenible i vetllaran per la defensa i la protecció de la naturalesa, del territori, del medi ambient i del paisatge.

Pel que fa al marc normatiu en el qual s'insereix la proposta normativa, es fa referència, d'una banda, respecte a l'àmbit autonòmic, a la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears, i a la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, i de l'altre, quant a l'àmbit estatal, es fa menció a la Llei 34/2007, de 15 de novembre, qualitat i de l'aire i protecció de l'atmosfera, al Reial decret 187/2011, de 18 de febrer, relatiu a l'establiment de requisits de disseny ecològic aplicables als productes relacionats amb l'energia, que transposa les previsions de la Directiva 2009/125/CE del Parlament Europeu i del Consell de 21 d'octubre de 2009 sobre ecodisseny, i al Reial decret 219/2013, de 22 de març, sobre restriccions a la utilització de determinades substàncies perilloses en aparells elèctrics i electrònics, entre ells els llums, transposa les previsions de la Directiva 2011/65/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 8 de juny de 2011 sobre restriccions a la utilització de determinades substàncies perilloses en aparells elèctrics i electrònics. A més, respecte a l'àmbit comunitari, es destaca la importància del Reglament (CE) núm. 245/2009 de la Comissió, de 18 de març de 2009, pel qual s'aplica la Directiva 2005/32/CE del Parlament Europeu i del Consell, quant als requisits de disseny ecològic per als llums fluorescents sense estabilitzadors integrats, per a llums de descàrrega d'alta intensitat i per a estabilitzadors i llums que puguin funcionar amb els referits llums, i es deroga la Directiva 2000/55/CE del Parlament Europeu i del Consell; modificat parcialment pel Reglament (UE) núm. 347/2010, de la Comissió, de 21 d'abril de 2010.

A continuació, es justifica la necessitat d'aprovar el present Reglament en el fet que l'ús inadequat, sovint excessiu, de la il·luminació artificial nocturna ha generat el problema mediambiental conegut com a *contaminació lumínica*, un àmbit amb múltiples

dimensions polítiques i legislatives (de gestió energètica, de respecte pel paisatge, d'impacte sobre la biodiversitat i la salut, etc) que requereix un marc jurídic que consideri el seu caràcter transdisciplinari.

En relació amb la competència dels consells insulars per regular aquesta matèria, al preàmbul s'indica que l'article 30.46 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, atribueix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva en la protecció del medi ambient i els espais naturals protegits, sense perjudici de la legislació bàsica de l'Estat, i l'aprovació de normes addicionals de protecció del medi ambient; i a l'apartat 3 li atribueix competència exclusiva en matèria d'ordenació del territori, inclòs el litoral, urbanisme i habitatge. Seguidament, s'especifica com l'article 70 de la norma estatutària atorga als consells insulars les competències pròpies en el seu àmbit territorial relatives a l'urbanisme i l'habitabilitat (article 70.1) la promoció turística (article 70.3); el patrimoni paisatgístic (article 70.6) i l'ordenació del territori inclòs el litoral (article 70.13). ja per acabar, es detalla que d'acord amb l'article 72, en aquelles competències que se'ls han atribuït amb caràcter de pròpies, els consells insulars exerceixen la potestat reglamentària.

Finalment, i d'acord amb el que preveu l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, explica com aquest projecte s'ajusta als principis de necessitat, eficàcia, eficiència, transparència, proporcionalitat i seguretat jurídica.

II. Pel que fa a la part dispositiva del projecte normatiu, aquesta s'estructura en quatre capítols diferents.

El Capítol I *Disposicions generals* (articles 1 a 4) fixa l'objecte del projecte normatiu, que és la regulació de les característiques de les instal·lacions i els aparells d'il·luminació exterior i interior amb afectació a l'exterior, pel que fa a la contaminació lumínica que poden produir i a la seua eficiència energètica, i la zonificació del territori en funció de la vulnerabilitat de cada zona a la contaminació lumínica d'acord amb la Llei 3/2005. A continuació, determina les seves finalitats, el seu àmbit d'aplicació i incorpora tot una sèrie de definicions als efectes d'aquest Reglament.

El Capítol II *Règim regulador de la il·luminació* (articles 5 a 16) regula el règim jurídic aplicable a la zonificació del territori segons el nivell de protecció del medi nocturn, les característiques de les instal·lacions i dels aparells d'il·luminació exterior i el règim estacional i horari d'usos de l'enllumenat.

EL Capítol III *Règim d'intervenció administrativa* (articles 17 a 22) determina les competències del Consell Insular d'Eivissa i dels diferents ajuntaments de l'illa en matèria de protecció del medi nocturn, i es preveuen a la vegada determinats aspectes en matèria de contractació administrativa, inspecció i ajudes i subvencions.

El Capítol IV *Règim d'inspecció, control i sancions* (articles 23 a 30) preveu el règim sancionador aplicable, i inclou, entre d'altres aspectes, la tipificació d'infraccions, el règim de prescripció de les infraccions i sancions, la graduació i quantia de les sancions, així com determinats aspectes relatius al procediment sancionador.

III. Quant a la part final, aquesta es troba formada per dues disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició final i cinc annexes.

En primer lloc, pel que fa a les disposicions addicionals, la primera estableix la possibilitat de què el Consell i els ajuntaments signin acords i convenis de col·laboració amb els organismes responsables de les instal·lacions d'il·luminació excloses de

l'aplicació de la Llei 3/2005 i d'aquest Reglament, amb l'objectiu de conciliar les finalitats d'aquestes normes amb les necessitats d'il·luminació pròpies de les instal·lacions indicades, mentre que la segona preveu la possibilitat que, les institucions abans mencionades (Consell i ajuntaments) duguin a terme de manera coordinada, mesures per promoure i vetllar per la implantació de sistemes d'il·luminació exterior que tinguin en compte les millors tecnologies disponibles en prevenció de la contaminació lumínica, eficiència energètica i desenvolupament sostenible, sempre que aquestes tecnologies es puguin aplicar en condicions econòmicament viables.

A continuació, pel que fa a les disposicions transitòries, estableixen un règim transitori d'adaptació de la normativa en vigor respecte dels aparells d'enlluernament exteriors.

Respecte a la disposició final única, mitjançant aquesta es determina l'entrada en vigor de la norma, que serà transcorreguts vint dies des de la seva publicació íntegra en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Finalment, respecte als annexes que incorpora la proposta normativa, s'estructuren de la següent manera:

- Annex 1: Característiques espectrals.
- Annex 2: Memòria justificativa.
- Annex 3: Característiques i nivells màxims permesos.
- Annex 4: Zonificació.
- Annex 5: Mapa de zonificació lumínica.

III. Observacions generals

Primera. La contaminació lumínica és un fenomen relativament nou a la protecció del medi ambient. Aquesta forma de contaminació consisteix en l'emissió d'energia

produïda artificialment cap a un medi naturalment fosc, i suposa una inadequada o excessiva il·luminació que, per la seva resplendor o abast, pot produir efectes negatius sobre el medi ambient, a més d'implicar un ús ineficient de l'energia, i per tant, és contrari a l'estalvi energètic. Es tracta d'una font contaminadora considerada per molts com a menor, ja que la incidència directa sobre el medi ambient és baixa i localitzada, però, a determinats entorns pot arribar a generar impactes significatius sobre espècies silvestres o fins i tot per a la salut humana i el benestar en general.

En aquest ordre de coses, la contaminació lumínica es tracta encara d'un desconegut i greu problema ambiental, que provoca un augment artificial de la brillantor del cel nocturn i suposa la pèrdua de la visió de estrelles i planetes i amb això la pèrdua del paisatge nocturn. Però a més, també causa danys a la biodiversitat, flora i fauna, incloent perjudicis a les persones ja que la intrusió lumínica en horaris de son provoca alteracions de salut. L'excés de llum i la incorrecta projecció i col·locació de l'enllumenat, provoca, contradictòriament al que es pretén i es creu, problemes de seguretat viària i fins i tot de seguretat ciutadana ja que l'enlluernament i la fatiga visual provoca una disminució de la correcta percepció del que ens envolta. A més, cal tenir en compte que el malbaratament energètic per mantenir un enllumenat incorrecte o excessiu provoca, també, una enorme despesa econòmica injustificable.

Per combatre aquest problema, la clau és il·luminar de manera correcta i només allà on sigui necessari, evitant sempre l'emissió de llum directa al cel i als costats, així com els excessos d'il·luminació. En aquest sentit, cal utilitzar sempre projectors dirigits de dalt i cap avall, no utilitzar canons de llum o làsers amb fins publicitaris, recreatius o culturals i en horari nocturn apagar-ho tot enllumenat innecessari. Ja per acabar, cal tenir present que en aquells enllumenats que per motius de seguretat han de romandre encesos, s'ha de reduir la il·luminació als nivells mínims recomanats.

Segona. Des de fa més d'una dècada les Administracions Públiques han desenvolupat actuacions dirigides la prevenció dels efectes adversos de la contaminació lumínica i a l'explotació del cel com a recurs.

Les primeres regulacions en relació amb els enllumenats exteriors varen ser les ordenances municipals, mitjançant les quals, els ens locals han abordat la contaminació lumínica d'una forma directa, encara que des d'una perspectiva local, com es correspon al seu àmbit competencial.

Així doncs, el paper dels municipis en aquest àmbit és clau. L'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de Bases de Règim Local, determina que el Municipi exerceix en tot cas com competències pròpies, en els termes de la legislació de l'Estat i de les Comunitats Autònomes, les matèries següents: "*b) Medi ambient urbà: en particular, parcs i jardins públics, gestió dels residus sòlids urbans i protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica a les zones urbanes*". I d'acord amb l'article 26 del mateix text legal, els Municipis deuen prestar, en tot cas, el servei d'enllumenat públic, i als municipis amb població inferior a 20.000 habitants serà la Diputació provincial o entitat equivalent la que coordinarà la prestació del servei esmentat.

No obstant l'anterior, la primera Llei sobre la matèria va ser la Llei 31/1988, de 31 d'octubre, sobre Protecció de la Qualitat Astronòmica dels Observatoris del Institut d'Astrofísica de Canàries, per protegir l'excepcional qualitat del cel de Canàries per a les observacions astrofísiques.

Més endavant, es va aprovar la Llei 34/2007, de 15 novembre, de Qualitat de l'Aire i Protecció de la Atmosfera, que defineix la contaminació atmosfèrica com la presència a l'atmosfera de matèries, substàncies o formes d'energia que impliquin molèstia greu, risc o dany per a la seguretat o la salut de les persones, el medi ambient i altres béns de

qualsevol naturalesa; defineix la contaminació lumínica, i en la seva disposició addicional quarta estableix que les administracions públiques, al àmbit de les seves competències, promouran la prevenció i reducció de la contaminació lumínica.

D'altra banda, cal destacar també l'aprovació del Reial decret 1890/2008, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'eficiència energètica en instal·lacions d'enllumenat exterior i les seves Instruccions tècniques complementàries EA-01 a EA-07 que va entrar en vigor l'1 d'abril de 2009, i que té per objecte establir les condicions tècniques de disseny, execució i manteniment que han de reunir les instal·lacions d'enllumenat exterior.

Pel que fa a la Comunitat autònoma de les Illes Balears, la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balear (modificada per la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic de les Illes Balears) va introduir la regulació de les instal·lacions i dels aparells d'enllumenat exterior i interior, en relació amb la contaminació lumínica que aquests aparells poden produir així com a la seva eficiència energètica, tenint en compte la configuració de l'arxipèlag balear que permet que cadascuna de les illes majors dugui a terme l'ordenació del territori d'una manera autònoma.

Tercera. El Consell Econòmic i Social valora de manera positiva, amb caràcter general, el projecte normatiu tramés per a dictamen, atès que completa, concreta i desenvolupa la Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears, amb la finalitat de garantir la màxima eficiència energètica de les instal·lacions d'enllumenat exterior i fer compatibles la il·luminació artificial nocturna i la seguretat de les persones amb la protecció del medi nocturn.

En qualsevol cas, tal i com hem afirmat a la consideració anterior, cal tenir present el paper dels diferents ajuntaments de l'illa d'Eivissa per dur a terme les prescripcions

d'aquest Reglament. Així doncs, la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu destaca a l'apartat relatiu a l'impacte econòmic sobre les administracions públiques com l'aprovació d'aquest Reglament (4.1.1.2) pot implicar un increment de les despeses en matèria de recursos humans per garantir-ne el seu compliment, si bé la concreció d'aquest extrem dependrà dels mitjans i capacitat que disposa cada administració. En aquest mateix sentit, respecte a l'impacte pressupostari que l'aprovació del Reglament tindrà respecte al Consell Insular d'Eivissa (4.2.3), es fa esment a la pàgina 27 com *"Pel que fa a l'exercici de les funcions administratives derivades de l'entrada en vigor del Reglament, tant la tramitació d'instal·lacions com l'exercici de la potestat sancionadora tindrà caràcter residual ja que la major part d'aquestes tasques correspondrà als ajuntaments (...)".*

Per tant, en aquest apartat el CES vol incidir en la necessitat de comptar amb les ajuntaments no només com a canals de recepció de documents, sinó en el sentit de preveure el necessari finançament que les obligacions que es deriven d'aquest reglament els hi puguin generar.

Quarta. En un altre ordre de coses, crida l'atenció el fet que el Consell Insular d'Eivissa qualifica la sol·licitud de dictamen com a facultativa atesa l'afecció que la norma que ara es tramita pot tenir en relació a aspectes socioeconòmics, com ara, l'adaptació d'instal·lacions o la regulació d'horaris per a l'ús de la il·luminació.

Per determinar si una sol·licitud de dictamen té caràcter preceptiu o facultatiu cal tenir present que la naturalesa del Consell Econòmic i Social com a òrgan consultiu en matèria econòmica i social, porta aparellada l'obligació del Govern de les Illes Balears i també dels consells insulars (des de l'entrada en vigor de la Llei 5/2009, de 17 de juny, de modificació de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social), de sotmetre els avantprojectes de llei, els projectes de decret del Govern de les Illes

Balears i de reglament dels consells insulars, independentment de la denominació que adoptin, i sempre que regulin de forma directa i estructural matèries socioeconòmiques, laborals i d'ocupació, a la consideració d'aquest òrgan amb caràcter preceptiu. I, amb caràcter facultatiu, de projectes d'ordre de les conselleres i consellers del Govern de les Illes Balears i de disposicions reglamentàries dels consells insulars que regulin matèries econòmiques, socials i d'ocupació, (article 2 de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, reguladora d'aquest Consell).

En vista de tot això, i en relació amb els dictàmens preceptius podem dir que les normes que s'han de sotmetre a dictamen venen limitades, primer, pel rang normatiu (avantprojectes de llei, projectes de decret i projectes de reglament), segon, per l'àmbit material d'aquestes normes (matèria socioeconòmica, laboral i d'ocupació) i, tercer, per l'abast de la regulació (regulació directa i estructural de la matèria que es tracti).

A continuació, farem unes breus notes en relació amb el projecte de reglament sobre el que s'emet aquest dictamen. Així, des d'un punt de vista formal, tenint en compte el rang de la norma que se sotmet a dictamen, aquest hauria de ser preceptiu i, per tant, de sol·licitud obligatòria per part del Consell Insular d'Eivissa. Ara bé, aquesta nota formal no és suficient perquè aquest dictamen es dicti amb caràcter preceptiu, sinó que cal que es doni una altra nota relativa al fons, al contingut de la norma, és a dir, el projecte de reglament ha de regular de manera directa i estructural matèries socioeconòmiques, laborals i d'ocupació. I això és així perquè aquest Consell es pronuncia sobre matèries econòmiques, socials i de ocupació, amb la pretensió de valorar la incidència de les normes que s'aproven a la societat. D'altra banda, des d'un punt de vista material, cal tenir en compte que la norma que ara es tramita, d'acord amb la seva part expositiva es dicta a l'empara de la competència exclusiva que l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears atribueix a la Comunitat autònoma de les Illes Balears en la protecció del medi ambient i els espais naturals protegits, sense perjudici de la

legislació bàsica de l'Estat, i l'aprovació de normes addicionals de protecció del medi ambient (30.46) i en matèria d'ordenació del territori, inclòs el litoral, urbanisme i habitatge (30.3). Així mateix (continua explicant el preàmbul de la norma) d'acord amb l'Estatut d'autonomia constitueixen competències pròpies del Consell Insular d'Eivissa en el seu àmbit territorial, l'urbanisme i l'habitabilitat (article 70.1) la promoció turística (article 70.3); el patrimoni paisatgístic (article 70.6) i l'ordenació del territori inclòs el litoral (article 70.13).

En aquest ordre de coses, l'exposició de motius de la Llei 3/2005 abans esmentada ens indica que *"en execució de les competències previstes sobretot, en l'article 11, apartat 7 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, establint mesures addicionals de protecció del medi ambient, i en l'article 10, apartat 3 del mateix text, regulant en matèria d'ordenació del territori, urbanisme i habitatge, es procedeix a regular les condicions que han de complir les instal·lacions d'enllumenat exterior a la nostra comunitat autònoma"*.

Així, per determinar si ens trobem davant una matèria socioeconòmica, l'apartat quart de l'article 2 de la Llei del CES disposa que s'entenen incloses totes aquelles que són pròpies de les organitzacions més representatives dels treballadors i dels empresaris i que afectin, entre d'altres, el desenvolupament regional, l'economia i els sectors productius, la fiscalitat, les relacions laborals i la seguretat i la salut laboral, responsabilitat, investigació, economia social, educació, competències i formació professional, sanitat i consum, habitatge, medi ambient, ordenació territorial, serveis socials i família.

En aquest context s'insereix el projecte de reglament sotmès a consulta i que pretén regular les característiques de les instal·lacions i els aparells d'il·luminació exterior i interior amb afectació a l'exterior, pel que fa a la contaminació lumínica que poden produir i a la seua eficiència energètica, i la zonificació del territori en funció de la

vulnerabilitat de cada zona a la contaminació lumínica d'acord amb la Llei 3/2005.

Tot això ens du a afirmar que el dictamen que emetem és de caràcter preceptiu, ja que regula de forma directa i estructural diverses matèries socioeconòmiques, com ara el medi ambient i l'ordenació territorial.

Cinquena. El president del Consell Insular d'Eivissa es troba legitimat per a sol·licitar aquest dictamen, amb caràcter preceptiu, d'acord amb el que disposa l'article 2.1.a) de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i l'article 31 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament.

IV. Observacions particulars

Primera. En la tramitació del procediment s'han observat, amb caràcter general, i fins al moment de la sol·licitud d'aquest dictamen, les exigències derivades de la Llei 4/2022, de 28 de juny, de consells insulars. Així, d'acord amb el que disposa la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu es justifica la realització del tràmit de consulta pública prèvia, d'acord amb el que preveuen els articles 80 de la Llei 4/2022, de 28 de juny i 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, document en el qual es fa constar que l'esmentat tràmit es va realitzar entre el 25 de març i el 6 de maig de 2021 a través de la publicació a la web del Consell Insular de la iniciativa normativa.

A continuació, consta també la resolució d'inici de l'expedient emesa per part del conseller del Departament de Presidència i Gestió Ambiental de dia 11 de maig de 2023 (avui, Departament de Gestió Ambiental, Sostenibilitat, Innovació i Transparència), com a òrgan competent per raó de la matèria, i l'aprovació inicial del projecte normatiu per

part del Ple de la Consell Insular, tot això de conformitat amb el que disposa l'article 81 de la Llei 4/2022, de 28 de juny, en el qual es va acordar atorgar audiència a les persones interessades, de conformitat amb el que indica l'article 82 de la Llei 4/2022 i obrir un tràmit d'informació pública per un període de trenta dies, el qual es va formalitzar mitjançant la publicació d'un anunci al Butlletí Oficial de les Illes Balears (BOIB núm. 136, de 5 d'octubre).

Segona. Pel que fa a la part expositiva de la norma, cal recordar que aquesta ha de facilitar, amb la concisió adequada, la comprensió del seu objecte, al·ludir a els seus antecedents i al títol competencial en l'exercici dels quals es dicta i ajudar a advertir les innovacions que introdueix, amb l'aclariment del contingut, si això cal, per a la comprensió del text.

En aquest cas, el contingut de la part expositiva s'adapta en general a aquelles determinacions, en referir-se al marc normatiu en què es insereix, al contingut de la norma, aspectes rellevants en la tramitació i a l'adequació de la norma als principis de qualitat normativa, tot i que entenem que seria adient completar aquest marc normatiu amb una referència al Reial decret 1890/2008, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'eficiència energètica en instal·lacions d'enllumenat exterior i Instruccions tècniques complementàries, atès el seu caràcter de normativa bàsica i que inclou, a més, les condicions tècniques de disseny, execució i manteniment de les instal·lacions d'enlluernament exterior, així com els nivells d'il·luminació dels carrers, amb la finalitat, entre d'altres, de limitar la contaminació lumínica, reduir-ne la intrusió i millorar l'eficiència i l'estalvi energètic, i al Reial decret 842/2002, de 2 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament electrotècnic de baixa tensió, ja que té com a finalitat preservar la seguretat de les persones i els béns, assegurar el normal funcionament de les instal·lacions elèctriques connectades a una font de subministrament als límits de baixa tensió, prevenir les pertorbacions en altres instal·lacions i serveis i contribuir a la

fiabilitat tècnica i a l'eficiència econòmica de les dites instal·lacions.

Tercera. En relació amb l'articulat del projecte de reglament, farem les següents observacions per tal de millorar-ne el text i la seva comprensió:

- En primer lloc, i amb caràcter general, hem detectat al llarg de l'articulat de la norma una sèrie d'expressions que poden provocar incerteses en la seva aplicació i interpretació. Un bon exemple és la redacció del segon paràgraf de l'apartat quart de **l'article 5** quan estableix que per a la classificació de les noves zones E4 *"preferentment es procurarà"* que estiguin a més de 500 m d'una zona E1 o E0, o l'apartat segon de **l'article 10**, relatiu al procediment de les modificacions de la zonificació establerta en els annexos 4 i 5 que aprovin els ajuntaments, estableix que es formalitzarà *"mitjançant els instruments jurídics que, en cada cas, siguin procedents"*. Es tracta, en definitiva, d'expressions que, atesa la seva ambigüitat i indeterminació, per raons de seguretat jurídica i de tècnica normativa caldria evitar en la redacció de les normes.
- A continuació, respecte a l'objecte del projecte normatiu, **l'article 1** de la proposta normativa estableix que aquest és *"la regulació de les característiques de les instal·lacions i els aparells d'il·luminació exterior i interior amb afectació a l'exterior, pel que fa a la contaminació lumínica que poden produir i a la seva eficiència energètica, i la zonificació del territori en funció de la vulnerabilitat de cada zona a la contaminació lumínica d'acord amb la Llei 3/2005"*. En relació amb aquesta previsió, atès que és la primera vegada que es fa menció a l'esmentada Llei en l'articulat de la norma, convindria que la referència al text legal fos de manera completa, això és, Llei 3/2005, de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears.

- Tot seguit, pel que fa a les finalitats de la norma previstes a **l'article 2**, el CES estima adient que dins aquestes finalitats es podria incloure una referència expressa a la protecció del medi ambient, ja que com qualsevol tipus de contaminació (en aquest cas, la contaminació lumínica), les mesures que es prenguin tenen com a finalitat primordial la protecció del medi ambient.
- D'altra banda, quan al llistat de definicions que preveu **l'article 4**, ateses les contínues referències que el projecte normatiu realitza a la contaminació lumínica, creiem oportú incorporar en aquest precepte una definició d'aquest tipus de contaminació.
- **L'article 7** preveu que excepcionalment es podran designar indrets amb nivells de protecció que constitueixin excepcions a la zonificació general que els correspondria per la seva ubicació. Tot i que el precepte no ho estableix expressament, entenem que aquestes circumstàncies excepcionals són les que enumera al seu apartat segon.
- A continuació, respecte a les modificacions de la zonificació lumínica que recull **l'article 10** del Reglament, caldria aclarir els supòsits en els quals durant la tramitació del procediment en qüestió ha d'intervenir el Consell Insular d'Eivissa de manera preceptiva, ja sigui amb caràcter vinculant o no vinculant a través del seu informe, en els casos en els que la competència per dur a terme la modificació de la zona correspon a l'ajuntament afectat. Així, un d'aquests supòsits és el que recull a lletra *a)* del citat precepte quan preveu la intervenció del Consell Insular amb un informe *previ i preceptiu* per als supòsits de modificacions que no disminueixin el nivell de protecció previst en aquest Reglament. Altrament, la lletra *b)* preveu també la intervenció preceptiva del Consell Insular, però en aquest cas amb la peculiaritat d'un informe que *podrà*

incloure condicions vinculants per als casos de determinades modificacions que afectin a la zonificació lumínica quan es disminueixi el nivell de protecció previst. Pel que fa al primer dels supòsits, tot i que el Reglament no ho especifica entenem que el caràcter d'aquest informe seria el de no vinculant. Més dubtes ens genera en canvi la participació del Consell Insular d'Eivissa en els procediments prevists a la lletra b), ja que la norma sembla deixar a criteri de la pròpia institució insular si el seu informe tindrà caràcter vinculant o no vinculant, per la qual cosa, es proposa al Consell Insular especificar el caràcter del seu informe en ambdós procediments.

Ja per acabar, hem detectat un error en la numeració dels diferents punts d'aquest article, ja que de la lletra b) s'avança directament a la lletra d), circumstància que s'hauria d'esmenar.

- Respecte als aspectes relatius a la inspecció de les obres i instal·lacions executades que preveu **l'article 18**, entenem que atès el seu contingut, aquest article s'hauria d'incloure dins el Capítol IV del Reglament relatiu al *Règim d'Inspecció, control i sancions*.
- Seguidament, pel que fa al règim d'ajudes i subvencions previst a **l'article 20** de la proposta de reglament, creiem que seria necessari afegir, a més del compliment dels principis de sostenibilitat financera i estabilitat pressupostària a l'hora d'establir aquestes ajudes, que els projectes subvencionats en tots cas hauran de complir amb els criteris d'eficiència energètica que preveu la normativa aplicable.
- Finalment, volem deixar constància en aquest dictamen de la preocupació d'aquest Consell davant l'ús irracional de l'enllumenament extern, la qual cosa

produeix un excessiu consum d'energia elèctrica i genera contaminació atmosfèrica, afectant d'aquesta manera al benestar de les persones. Per aquest motiu, entenem que seria recomanable introduir en el projecte de reglament que ara es tramita la necessitat d'elaborar guies tècniques de referència per part de les Administracions competents, per a què les persones interessades puguin conèixer i disposar de les millors tecnologies disponibles en matèria d'il·luminació.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el projecte de Reglament de protecció del medi nocturn de l'illa d'Eivissa, i sol·licita al Consell Insular d'Eivissa que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

Palma, 17 de maig de 2024

El secretari general

[signat]

Antonio Luis Alcover Casasnovas

Vist i plau

El president

[signat]

Rafel Ballester Salvà

